Provtagningsanvisning Punktat osterilt, odling - Instruktion - Hälso- och sjukvård Region Gävleborg

Titel: Provtagningsanvisning Punktat osterilt, odling	**Dokumentkategori:** Instruktion	**Omfattning:** Hälso- och sjukvård Region Gävleborg
Dokumentägare: Vårdenhetschef KML	**Dokumentansvarig:** Kvalitetssamordnare KML	**Beslutsinstans:** Vårdenhetschef KML
Diarienummer: Ej tillämpligt.		**Datum för översyn:** Se giltigt t.o.m.

Punktat osterilt, odling

Alternativa sökord	Galla, gallsekret, dränage, böld, PTC, buk, thorax, punktat, peritonsillit, halsböld
Remiss	Beställning via Cosmic eller LabPortalen. Abscess sökväg: Mikrobiologi → Sår och övriga sekret. Alt. hittas via sökfunktionen. Punktat sökväg: Mikrobiologi → Steril provlokal. Alt. hittas via sökfunktionen. Reservrutin: Pappersremiss (Remiss 2, Laboratoriemedicin Region Gävleborg) Provmaterial som mikrobiologiskt anses vara osterila: abscess, buk- och thoraxpunktat (ej pleurapunktat), alla dränagevätskor (inklusive PTC), gallsekret, peritonsillit m.fl. **Anamnes:** Tre faktorer är viktigt att få med på remissen: - Abscessens lokalisation och allvarlighetsgrad. - Dränagevätskans lokalisation och om provet är taget från nysatt eller befintligt sittande dränage. Ange hur länge dränaget suttit. - Patientens allmäntillstånd och underliggande sjukdomar. - Eventuell antibiotikabehandling (avslutad, pågående eller planerad med preparatnamn). Finns någon antibiotikaallergi? Information kring dessa faktorer är av yttersta vikt för att en korrekt bedömning och hantering av provet ska kunna ske. Vid misstanke om actinomykos, nocardios, brucellos, tularemi eller melioidos ska detta alltid framgå på remissen.
Provtagning	**Provtagningsmaterial:** Passande spruta och kanyl Rör rund botten skruvlock 10ml: **Artikelnr: 1088617** Provtagningspinne CP480CE regular E-Swab rosa: **Artikelnr: 201515** Provtagningspinne CP483CE Uretra E-Swab orange: **Artikelnr: 201514** Provtagningspinne CP482CE nasopharynx E-Swab blå: **Artikelnr: 201520**

Provtagning forts…	**Utförande:** Sluten abscess: Desinfektera huden noggrant och sedan tas prov genom punktion och aspiration. Aspiratet sprutas ner i ett sterilt rör (1-3 ml) eller till en e-swab (några droppar). Vid liten mängd provmaterial kan materialet skickas i sprutan efter att ha förseglat den med en steril propp. Öppen abscess: Såret rengörs noggrant, därefter tas prov från sårbotten med e-swab. Dränagevätska: Provtagning från uppsamlingspåse eller långvarigt sittande dränage bör undvikas. Man riskerar i dessa fall att provet ej representerar bakteriefloran i infektionshärden utan en koloniserande flora. Vätskan samlas upp i ett sterilt rör (1-3 ml) eller sätts till en e-swab (några droppar). Punktat: Desinfektera huden noggrant och sedan tas prov genom punktion och aspiration. Aspiratet sprutas ner i ett sterilt rör (1-3 ml) eller till en e-swab (några droppar).
Förvaring/transport	Förvaras kylt i väntan på transport
Analyserande laboratorium	Enheten för Klinisk mikrobiologi Gävle sjukhus
Referensintervall	Ej tillämpligt
Svarstid	Positiva odlingar vanligen inom 2-5 vardagar. Negativa odlingar 7 vardagar
Ackrediterad	Ja
Efterbeställning	Kan inte efterbeställas
Patientinformation	Ej tillämpligt
Biobanksprov	Nej

Kommentarer/övrig upplysning	Aerob och anaerob odling utförs. Potentiellt patogena bakterier (utifrån angivna kliniska data på remissen) art- och resistensbestäms. Resistensbestämning är ingen uppmaning till behandling. OBS! Blododlingsflaskor rekommenderas ej för osterila punktat (nämnda ovan). I dessa fall finns ofta flera olika bakterier som kommer att påverka varandra vid tillväxt i blododlingsflaskan, så att en optimal bedömning av den ursprungliga bakteriesammansättningen blir svår.
Medicinsk bakgrund/indikation	Misstanke om bakteriell infektion i inre organ, djupt i huden och mjukdelar. Kolonisation (ex. långvarigt sittande dränage, vätska från gammal uppsamlingspåse) eller kontamination vid provtagning kan påverka den medicinska bedömningen därför är det av yttersta vikt att följa beskriven rutin för provtagning.

Kommunikation och implementering

Dokumentet finns publicerat på samlad sida för provtagningsanvisningar på Samverkanswebben (Provtagningsanvisningar - Region Gävleborg).

Vid behov av kommunicering om ändringar i dokumentet utses relevanta kvalitetssamordnare som extra uppföljare på dokumentet. Dessa ansvarar sedan för att ändringarna kommuniceras inom berörda verksamhetsområden.

Medverkande och granskare

Provtagningsanvisning framtagen och granskad av metodansvarig samt granskad av medicinskt ansvarig.

Senaste revideringar

Datum	Revisionsnr	Ändring
2025-08-18	1	Nytt dokument utifrån uppdaterad dokumentstyrning, ersätter dok. 09-797374. Ändrar till journalsystem Cosmic och lägger till sökväg i Cosmic.
2025-12-11	2	Ändrat titel till osterila punktat. Lagt till provmaterial som avses och lagt till dränagevätska och punktat under provtagning.
2026-10-27	3	Lagt till information under rubrik kommunikation och implementering. Tillägg av alternativa sökord.